

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı

Sayı: B.13.2.SGK.0.65.03.01/ 01-28-21 7184171
Konu: Adıyaman Milletvekili Şevket KÖSE'ye ait
(7/14289) Esas No'lu Yazılı Soru Önergesi

25 Mayıs 2010

7/14289

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 11/05/2010 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-22865 sayılı yazınız.

Adıyaman Milletvekili Şevket KÖSE'ye ait 7/14289 Esas No'lu yazılı soru önergesi, Bakanlığımız ilgili birimlerince incelenmiş olup konuya ilişkin cevabi bilgi ve değerlendirmeler ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Ömer DİNÇER
Bakan

EK:

Yazı (4 sayfa)

**ADİYAMAN MİLLETVEKİLİ SAYIN ŞEVKET KÖSE'YE AİT
7/14289 ESAS NO'LU YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP**

Bilindiği üzere, kayıt dışı çalışanların sayılarının tespitinde çeşitli zorluklar bulunmaktadır. İstihdam dışı çalışanların belirlenmesinde yaşanan zorluklara rağmen TÜİK tarafından "Hane Halkı İşgücü Araştırması 2009 Yılı Şubat Ayı Sonuçları" anketinde, Türkiye genelinde yapılan istatistik verilere göre kayıt dışı çalışanların oranı % 40,8 olarak açıklanmış olup, bu rakam sadece sosyal güvenlik sistemine dahil olmayanları değil, tüm kayıt dışı ekonomik değerler açısından anlam ifade etmektedir.

Ülkemizde kayıt dışı olarak çalışanların kayıt altına alınması, sadece Sosyal Güvenlik Kurumunca alınacak tedbirler ve denetim elemanlarınca yapılacak incelemelerle değil, aynı zamanda Devletin tüm birimleri arasında bu konuda işbirliğinin olması ve kayıt dışılığın olumsuz etkileri konusunda çalışanların eğitilmeleri ve bilinçlendirilmeleri yoluyla sağlanacağı düşünülmektedir.

Bu düşüncenin ilk aşaması ile ilgili olarak bazı kurumlarla yapılan çalışmalar sonucunda, "işlem yapılan kişilerin T.C. kimlik numarası ile birlikte mesleki bilgilerinin alınarak Sosyal Güvenlik Kurumuna gönderilmesi" şeklinde Sosyal Güvenlik Kurumunca bazı çalışmalar başlatılmış olup, bu amaçla her taşra biriminde "Kayıt Dışı İstihdamla Mücadele Servisleri (KADİM)" kurulmuştur.

1) Sosyal Güvenlik Kurumunca yapılan çalışmalar sonucunda Adıyaman ilimizde 2008-2010 Nisan tarihleri arasında;

- Sağlık Bakanlığı ile yapılan çalışmalar sonucunda, portör muayene listelerinin Sosyal Güvenlik Kurumuna gönderilmesi sağlanmış ve portör muayene listelerinden sigortalılık kontrolü yapılması sonucunda 2008 yılı Mayıs ayından itibaren 711 kişinin sigortasız olduğu tespit edilmiştir.

- İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı ile yapılan çalışmalar sonucunda; 2008 yılı Temmuz ayından itibaren Kimlik Bildirimi Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik ekindeki işyeri ve çalışanlara ait formlara "T.C. Kimlik Numaraları"nın da eklenmesi sağlanarak Sosyal Güvenlik Kurumuna gönderilmesi sağlanmış ve şimdiye kadar gelen bilgilerden yapılan sigortalılık kontrolü ile yaklaşık 93 kişinin sigortasız olduğu anlaşılmıştır.

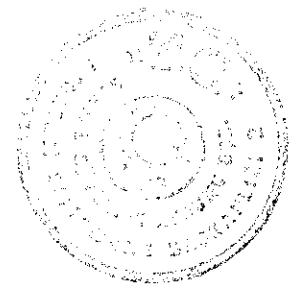
- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 8 inci maddesinin yedince fıkrası gereğince bankalar ve 15 kamu kurum ve kuruluşundan toplam 124 yönetmelik hükmü gereğince 2008 yılı Ekim ayından itibaren T.C. kimlik numaraları ile birlikte "meslek bilgileri" alınmaya başlanması sonucunda; alınan bilgilerden sigortalılık ve işyeri kontrolü yapılarak çalıştığı halde Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirimleri olmayan 9.635 kişinin sigortasız, 97 işyerinin tescilsiz olduğu tespit edilmiştir.

- Sosyal Güvenlik Kurumu kontrol memurlarınca yapılan denetimler sonucunda 175 kişinin sigortasız, 97 işyerinin tescilsiz olduğu tespit edilmiştir.

2) Kayıt dışı istihdamla mücadele kapsamında yapılan çalışma ve tespitlerde "uyruk" ayırımı yapılamamakta, dolayısıyla bu konuda da herhangi bir istatistik tutulmamaktadır.

Ancak, kayıt dışı olarak tespit edilen yabancı uyruklular Çalışma Bölge Müdürlüklerine bildirilmektedir.

3) 5510 sayılı Kanunla sosyal sigorta ve genel sağlık sigortasına ilişkin hak ve yükümlülükler yeniden düzenlenmiş, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra ilk defa sigortalı olacaklar için ise aylık aylığına hak kazanmak için aranan prim ödeme gün sayısı ve yaş şartları değiştirilmiş, mevcut sigortalıların kazanılmış hakları ise geçici düzenlemelerle korunmuştur.

Diğer taraftan, gerek 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu ve gerekse 5510 sayılı Kanunda sigortalı olarak çalışmaya başlanılacak asgari bir yaş sınırı bulunmamakla birlikte, sigortalı sayılabilmenin ön koşulu iş ilişkisinin hizmet akdine dayanması ve hizmet akdinin çalıştırana yüklediği edimin işverene ait işyerinde görülmesi, diğer bir ifadeyle çalışmanın fiili olarak yerine getirilmiş olmasına bağlıdır.

Bu çerçevede; küçük yaşta çocuklar da dahil yapılan her türlü bildirimlere konu çalışmaların hizmet akdine istinaden fiili olarak yapıp yapılmadığı yönünde araştırma yetkisi her zaman için Sosyal Güvenlik Kurumuna ait olduğundan, bu şekilde bildirim yapılan çalışmaların araştırılması neticesinde fiili bir çalışmaya dayanmayan hizmetler iptal edilmektedir. Dolayısıyla, bu kapsamda Adıyaman ilinde 1.193 çocuk sigortalının çalışmasının fiili olmadığı tespit edildiğinden, sigortalılıkları iptal edilmiştir.

